

Witte-Dovenetellaan 3, Wezembeek-Oppem

Programma van Maatregelen

Auteur:

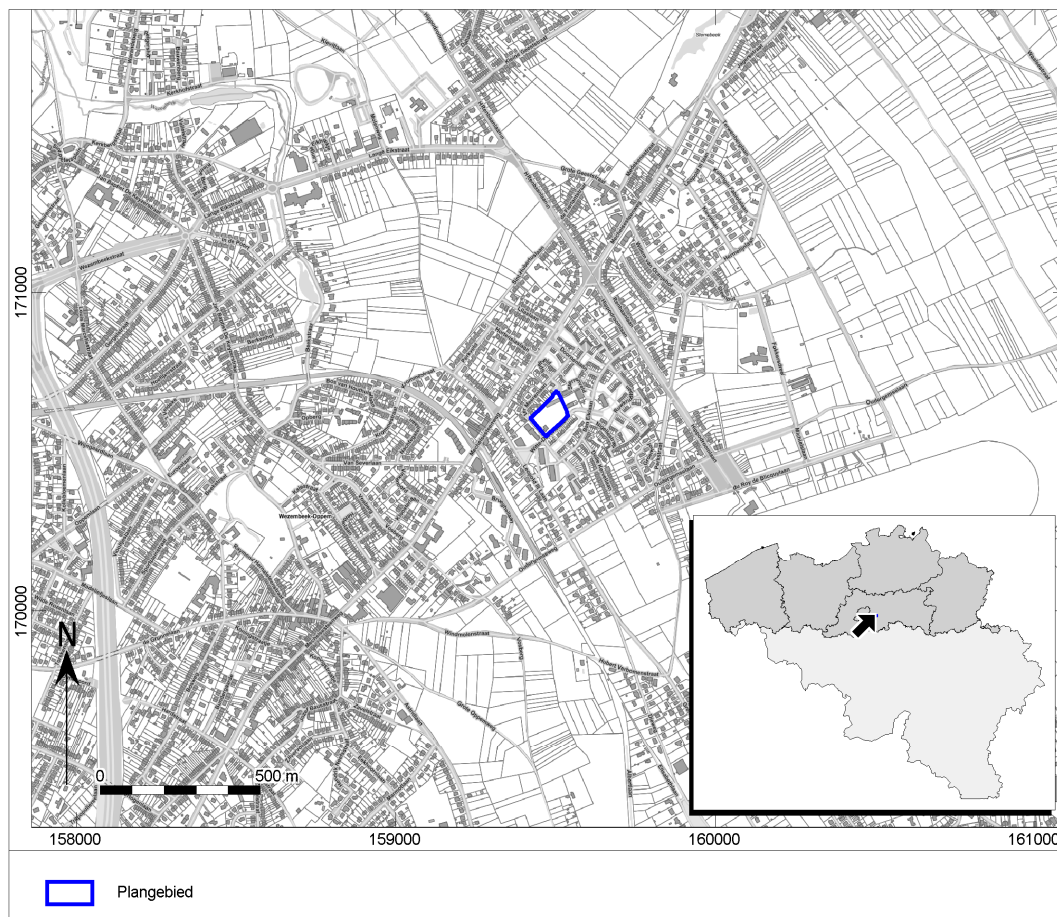
T. Van Mierlo

Autorisatie:

X. Alma (OE/ERK/Archeoloog/2016/00094)

1 Inleiding

Het Vlaams Erfgoed Centrum heeft in december 2017 een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Witte-Dovenetellaan 3, Wezembeek-Oppem (afb. 1). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen werkzaamheden in functie van een tijdelijke huisvesting.

Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.

2 Aanleiding van het onderzoek

In het plangebied worden verschillende ingrepen gepland namelijk:

- Herhuisvesting

De geplande werkzaamheden worden verduidelijkt in de archeologienota van pagina 13 tot 20.

3 Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Uit de geraadpleegde aardwetenschappelijke bronnen blijkt dat het plangebied zich op eolische afzettingen bevindt. Op basis van de ontstaansgeschiedenis van deze eolische afzettingen, kunnen in potentie archeologische resten vanaf het Laat-Paleolithicum voorkomen (geologisch tijdperk Weichseliaan (=Laat-Pleistoceen)). Verder bestaat het plangebied hier deels uit een Aba1-bodem en deels uit een Abp(c)-bodem. Landschappelijk is het plangebied eerder lager gelegen op de kam van twee valleien op een hoogte tussen 71 en 75 m +TAW op enige afstand van het water. Dit hoogteverschil binnen het terrein is waarschijnlijk te wijten aan graafwerken of nivelleringswerken in functie van de vroegere bebouwing.

Op basis van de historische bronnen en het kaartmateriaal blijkt dat het plangebied gedurende lange tijd in gebruik was als akkerland of weiland sinds de 18de eeuw. Pas op de luchtfoto van 1971 is te zien dat het plangebied voor het eerst werd bebouwd.

De CAI-locaties betreffen allen sporen, gedateerd in de middeleeuwen. CAI-nummer 212293 betreft echter een proefsleuvenonderzoek (2014, Katholieke Universiteit Leuven) waarbij de restanten van een houtskool-kolenbranderij werden aangetroffen. Verder is er geen sprake van gekende CAI-meldingen in de nabijheid van het projectgebied.

Via de historie van het dorp Wezembeek-Oppeem is geweten dat het dorp voor het eerst werd vermeld als '*Wezembeccha*' in 1129.

Omwille van deze gegevens is er in principe geen archeologische verwachting meer voor archeologische resten uit het Laat-Paleolithicum en Mesolithicum. Het terrein is immers voor een groot deel bebouwd en verhard en er zijn aanwijzingen van verstoringen binnen het plangebied. Bijgevolg is de kans op archeologische resten uit de Steentijd klein.

Archeologische resten uit het Laat-Paleolithicum en Mesolithicum bevinden zich aan het oorspronkelijke maaiveld waarbij deze zich manifesteren in de vorm van vuursteen- en houtskoolconcentraties. Het is echter onbekend in hoeverre eventuele steentijdresteren geconserveerd zijn aangezien er aanwijzingen zijn van verstoringen binnen het plangebied.

Verder is er een archeologische verwachting voor resten en/of sporen vanaf het Neolithicum tot en met de late middeleeuwen. Deze verwachting is algemeen gebaseerd op de landschappelijke ligging. Uit de omgeving van het plangebied zijn geen vondstmeldingen bekend die de verwachting op de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen uit de vroegere periodes vanaf het Neolithicum tot en met de Romeinse tijd zouden kunnen ondersteunen. Daarbij dient echter wel aangemerkt te worden dat in de omgeving van het plangebied tot op heden weinig archeologisch onderzoek heeft plaatsgevonden, waardoor ook weinig gegevens beschikbaar zijn. Het enige archeologische onderzoek in de omgeving heeft een site uit de Middeleeuwen aangetoond. Deze site omvatte houtskoolmeilers die gebruikt werden voor de productie van de houtskool. Deze meilers lagen vaak in bosrijke gebied. Wel kan in de omgeving ervan bewoning verwacht worden. Gezien de datering van de houtskoolmeilers zou die terug kunnen gaan tot in de Vroege Middeleeuwen. Andere bouwkundige erfgoedrelicten tonen bewoning aan in de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd.

Archeologische resten en/of sporen vanaf het Neolithicum tot en met de late middeleeuwen kenmerken zich door een sporenniveau en zullen zich manifesteren in de vorm van overblijfselen van nederzettingen, kuilen, putten en erfafscheidingen. Het sporenniveau is het beste zichtbaar juist onder de bouwvoor (Ap-horizont) of het plaggendek. Momenteel is de exacte dikte van de bouwvoor en het plaggendek echter niet geweten.

Tot slot is er een lage archeologische verwachting voor archeologische resten en/of sporen vanaf de Nieuwe Tijd aangezien het plangebied pas in de jaren '70 bebouwd werd. Het terrein was aangaande op de informatie van de historische kaarten vanaf de 18de eeuw tot dan toe steeds in gebruik als akkerland of weiland.

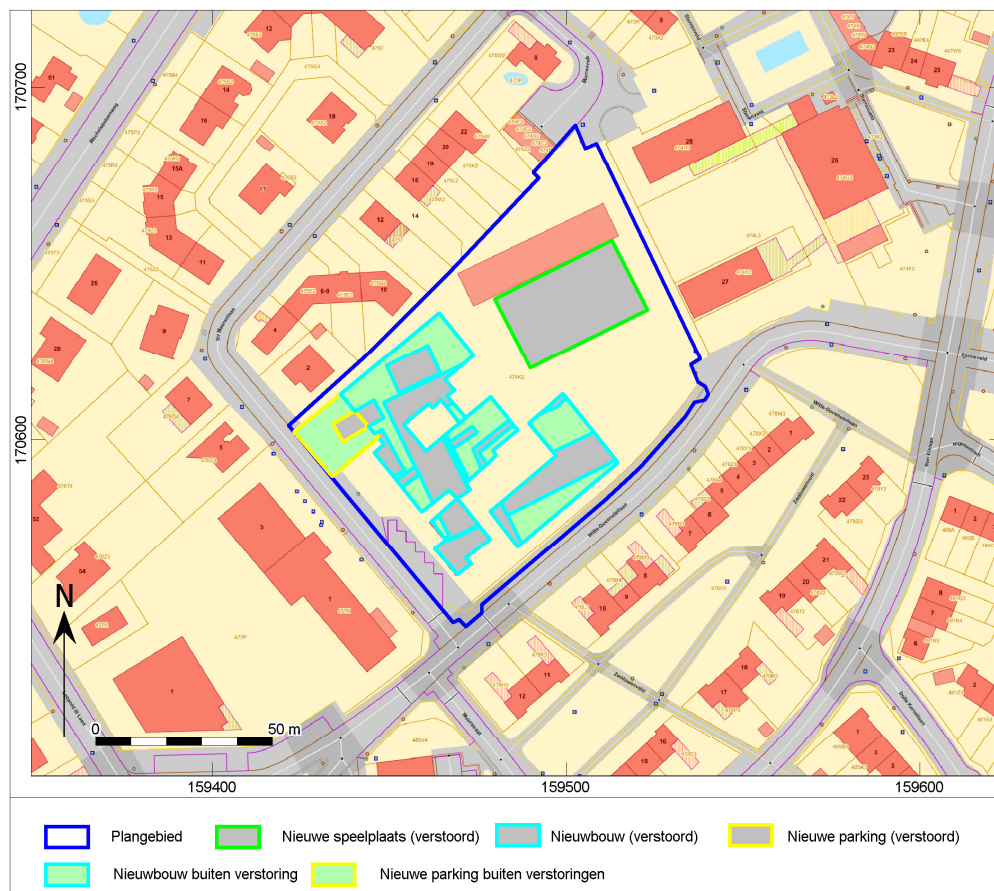
4 Gemotiveerd advies over het al dan niet nemen van maatregelen

4.1 Volledigheid van het onderzoek

Voor het plangebied werd een bureauonderzoek uitgevoerd. Uit het bureauonderzoek kwam een algemene archeologische verwachting naar voren op basis van het landschap, de landschappelijke kenmerken, het gebruik van kaartmateriaal en omringend archeologisch vondsten. Deze verwachting toonde de mogelijke aanwezigheid van archeologische vindplaatsen aan vanaf het Paleolithicum tot de Middeleeuwen. Het bureauonderzoek heeft voldoende informatie opgeleverd om de potentie van het plangebied in kaart te brengen.

4.2 Bepalen van de maatregelen

Op basis van de toekomstige bodemingrepen in combinatie met het huidige en vroegere gebruik, is een inventarisatie gemaakt van de impact die de toekomstige werkzaamheden kunnen hebben op een potentieel archeologisch sporen- of vondstenniveau. Uit deze inventarisatie is gebleken dat de toekomstige werkzaamheden voor een deel zullen samenvallen met bestaande verstoringen (zie afbeelding 2, licht grijs gearceerde zones). Het deel van de toekomstige werkzaamheden dat buiten de verstoorde zones valt, is in omvang beperkt (ca. 1200 m²) en heeft een sterk versnipperde ligging (zie afbeelding 2, licht groen gearceerde zones). Op basis van deze versnipperde ligging wordt geadviseerd om geen vervolgonderzoek te laten plaatsvinden aangezien de verwachting is dat slechts beperkte kenniswinst kan worden verkregen. De kosten wegen daarmee niet op tegen de baten.

Afb. 2. Zones zonder archeologisch erfgoed en zones met archeologisch erfgoed.

5 Advies op basis van de resultaten

Op basis van de verzamelde informatie wordt door het Vlaams Erfgoed Centrum geen verder onderzoek geadviseerd. Er hoeft geen programma van maatregelen te worden opgesteld.

Ondanks het advies tot vrijgeven van het terrein, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht, conform artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. De civieltechnisch uitvoerder is verplicht eventuele toevalsvondsten binnen drie dagen na ontdekking te melden bij Onroerend Erfgoed.